

**Uchwała Nr 46/2012/VIII
Senatu Politechniki Lubelskiej
z dnia 29 listopada 2012 r.**

*w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia
w Politechnice Lubelskiej*

Na podstawie art. 62 ust. 1 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 572), § 9 ust. 1 pkt 9) Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) oraz § 23 ust. 2 pkt 18) Statutu Politechniki Lubelskiej Senat u c h w a l a , co następuje:

§ 1.

1. Zgodnie z obowiązkami nałożonymi na społeczność akademicką wynikającymi z postanowień Deklaracji Bolońskiej oraz ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, w trosce o stałe podnoszenie jakości kształcenia, pogłębianie współpracy krajowej i międzynarodowej oraz umacnianie pozycji Politechniki Lubelskiej w obszarze szkolnictwa wyższego w wykonaniu Uchwały Nr 20/2009/V Senatu Politechniki Lubelskiej z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie zasad działania Uczelni oraz wytycznych dla rad wydziałów w zakresie wykonywania jej podstawowych zadań, wprowadza się Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia.
2. Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia uwzględnia specyfikę jednostek Uczelni, stosowane dobre praktyki i doświadczenia w zapewnianiu jakości kształcenia, a także opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.
3. Podnoszenie jakości, realizowane przy udziale wszystkich pracowników, studentów i doktorantów, jest procesem ciągłym, obejmującym wszystkie etapy i formy kształcenia oraz dotyczy ogółu aspektów mających wpływ na jego właściwe przeprowadzanie.
4. Dbłość o wysoką jakość procesu kształcenia studentów należy do obowiązków całej społeczności akademickiej Politechniki Lubelskiej.

§ 2.

1. Ogólnym celem funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Politechnice Lubelskiej jest doskonalenie procesu kształcenia studentów w taki sposób, aby umożliwić im harmonijne wejście w życie społeczne i zawodowe, zgodnie z oczekiwaniami rynku pracy, przy upowszechnianiu idei uczenia się przez całe życie. Efektem procesu jest nabywanie i podwyższanie kompetencji osób uczących się, co umożliwi im dostosowanie się do zmieniających się funkcji i ról w otoczeniu gospodarczym i społecznym.
2. Za cele szczegółowe Systemu uznaje się:
 - 1) stałe monitorowanie i podnoszenie jakości kształcenia na wszystkich poziomach i formach edukacji,
 - 2) powiązanie obszarów kształcenia z potrzebami społecznymi i gospodarczymi kraju oraz regionu, a także Misją i Strategią Uczelni,
 - 3) powiązanie systemu kształcenia z prowadzonymi badaniami naukowymi,
 - 4) zapewnienie wysokiego poziomu kompetencji i stałego rozwoju kadry dydaktycznej,
 - 5) zwiększenie podmiotowości osób uczących się w procesie kształcenia oraz ich mobilności w kraju i za granicą,
 - 6) zapewnienie właściwych warunków realizacji procesu kształcenia wraz z ciągłym ich doskonaleniem,
 - 7) prowadzenie właściwej działalności informacyjnej w celu upowszechniania wiedzy na temat oferty dydaktycznej, jakości kształcenia oraz poziomu wykształcenia absolwentów Uczelni.
3. W dążeniu do realizacji przyjętych celów Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia obejmuje:
 - 1) ciągle monitorowanie zakładanych efektów kształcenia, w tym pod kątem ich zgodności z oczekiwaniami interesariuszy zewnętrznych i potrzebami rynku pracy,
 - 2) ocenę i doskonalenie realizowanego procesu kształcenia, zwłaszcza w aspekcie stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia,
 - 3) ocenę jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia,
 - 4) ocenę jakości i warunków prowadzenia procesu kształcenia,
 - 5) ocenę dostępności informacji na temat realizowanego procesu kształcenia.
4. Elementem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia jest także wypracowywanie, dobór, aktualizacja i doskonalenie instrumentów służących realizacji przyjętych celów i zadań.

§ 3.

1. Monitorowanie efektów kształcenia na danym kierunku studiów, prowadzące do ich doskonalenia, polega na systematycznej analizie i ocenie ich zgodności z:
 - 1) wzorcami wynikającymi z przepisów zewnętrznych, przyjętymi w innych uczelniach w kraju i za granicą, w szczególności w krajach Unii Europejskiej,
 - 2) oczekiwaniami pracodawców oraz potrzebami rynku pracy, określonymi w oparciu o informacje uzyskane z otoczenia, w szczególności poprzez współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w ramach prowadzonego procesu kształcenia,
 - 3) Misją i Strategią Uczelni oraz jednostki organizacyjnej Uczelni realizującej proces kształcenia.
2. Elementem procesu doskonalenia zakładanych efektów kształcenia jest również ocena sylwetki absolwenta danego kierunku studiów i jej zgodności z przyjętymi kryteriami.

§ 4.

1. Doskonalenie procesu kształcenia realizowane jest poprzez:
 - 1) aktualizację i doskonalenie programów oraz planów studiów, w kontekście wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oczekiwanych od absolwenta danego kierunku,
 - 2) aktualizację i doskonalenie szczegółów programowych przedmiotów, zwłaszcza w aspekcie możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia,
 - 3) doskonalenie systemu punktowego (ECTS),
 - 4) doskonalenie i rozwój stosowanych metod weryfikacji efektów kształcenia oraz zasad oceniania osób uczących się,
 - 5) doskonalenie procesu dyplomowania,
 - 6) działania na rzecz umiędzynarodowienia prowadzonych kierunków kształcenia.
2. W działaniach podejmowanych na rzecz doskonalenia jakości realizowanego procesu kształcenia uwzględniane są informacje pozyskane od pracowników, osób uczących się i absolwentów Uczelni, a także pracodawców i instytucji rynku pracy, w tym wyniki ankietyzacji.

§ 5.

1. Proces doskonalenia jakości kadry akademickiej obejmuje następujące działania:
 - 1) realizację właściwej polityki kadrowej, w tym: doboru, weryfikacji i rozwoju kadry dydaktycznej;

- 2) przeprowadzanie ocen parametrycznych nauczycieli akademickich, w których brane są pod uwagę zaangażowanie i osiągnięcia: naukowe, dydaktyczne i organizacyjne;
 - 3) zapewnienie zgodności prowadzonych badań naukowych i publikacji z tematyką i zakresem prowadzonych zajęć dydaktycznych, prowadzące do weryfikacji obsady kadrowej;
 - 4) nadzór nad właściwą organizacją i przebiegiem zajęć dydaktycznych;
 - 5) tworzenie właściwych warunków do rozwoju mobilności pracowników naukowo-dydaktycznych.
2. Celem rozwoju jakości kadry wspierającej proces dydaktyczny jest zapewnienie sprawnej działalności jednostek organizacyjnych oraz ułatwianie dostępu studentów do władz Uczelni i poszczególnych wydziałów, przejawiające się między innymi w:
- 1) dostępności jednostek (określenie godzin przyjęć) dla osób uczących się,
 - 2) kompetencjach i profesjonalnej postawie pracowników,
 - 3) terminowości załatwiania spraw osób uczących się.
3. Działania na rzecz rozwoju i doskonalenia jakości kadry prowadzone są z wykorzystaniem systemu ankietyzacji, której wyniki uwzględnia się w procesie awansowania pracowników.

§ 6.

1. Doskonalenie warunków prowadzenia procesu kształcenia ma na celu zapewnienie właściwych zasobów do nauki oraz środków wsparcia dla studentów w zakresie infrastruktury dydaktycznej oraz bazy socjalnej.
2. Poprawa warunków kształcenia opiera się na stałym monitorowaniu i podejmowaniu działań usprawniających w zakresie:
 - 1) infrastruktury dydaktycznej i naukowej: sal wykładowych, seminaryjnych, ćwiczeniowych, laboratoryjnych, w tym pod kątem wyposażenia w środki audiowizualne, wyposażenia i dostępności obiektów sportowo-rekreacyjnych;
 - 2) liczebności grup studenckich na poszczególnych rodzajach zajęć;
 - 3) racjonalności rozkładów zajęć i ich organizacji;
 - 4) dostępności do literatury i innych pomocy dydaktycznych w bibliotekach i czytelniach, w tym komputerowych baz danych i katalogów;
 - 5) funkcjonowania wirtualnego dziekanatu oraz kompleksowej informatycznej obsługi studentów i toku studiów oraz stron internetowych wydziałów.
3. Podstawą doskonalenia jakości bazy socjalnej jest monitoring warunków w domach studenckich, punktach gastronomicznych oraz klubach znajdujących się na terenie kampusu Politechniki Lubelskiej.

§ 7.

1. Poprawa dostępności informacji na temat realizowanego procesu kształcenia ma na celu zapewnienie społeczności akademickiej, kandydatom na studia i innym interesariuszom pełnej i rzetelnej informacji o ofercie dydaktycznej oraz jakości kształcenia w Politechnice Lubelskiej.
2. Prezentowana oferta dydaktyczna powinna zawierać przede wszystkim informacje o zasadach rekrutacji, efektach kształcenia i ogólnej sylwetce absolwenta danego kierunku studiów na wszystkich poziomach i formach studiów oraz inne informacje wynikające z wewnętrznych i zewnętrznych uregulowań.
3. Wskazany zakres informacji powinien być powszechnie dostępny w wersji papierowej i elektronicznej.

§ 8.

Przyjęte cele i zadania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia realizowane są poprzez:

- 1) misję i politykę jakości kształcenia, uwzględnioną w Strategii Uczelni,
- 2) funkcjonujące wewnętrzne przepisy prawa i przyjętą strukturę organizacyjną,
- 3) instrumenty zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia, w tym system przeprowadzanych ocen i badań ankietowych.

§ 9.

1. Nadzór nad funkcjonowaniem i doskonaleniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia sprawuje Rektor.
2. Elementami struktury Systemu na poziomie uczelnianym, których działania koordynuje Prorektor ds. Studenckich, są:
 - 1) Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia,
 - 2) Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia.
3. W podstawowych jednostkach organizacyjnych Politechniki Lubelskiej za jakość kształcenia odpowiadają dziekani.
4. Elementami struktury na poziomie podstawowej jednostki organizacyjnej Uczelni, których działania koordynuje prodziekan ds. studenckich, są:
 - 1) wydziałowa komisja ds. jakości kształcenia,
 - 2) pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia.
5. W podstawowych jednostkach organizacyjnych mogą zostać powołane zespoły zadaniowe o określonych zadaniach i kompetencjach.
6. Strukturę organizacyjną Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia przedstawia schemat stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 10.

1. Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia jest powoływana zarządzeniem Rektora.
2. W skład Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia wchodzi:
 - 1) Prorektor ds. Studenckich – Przewodniczący Rady,
 - 2) Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia,
 - 3) Przewodniczący Senackiej Komisji ds. Kształcenia,
 - 4) pełnomocnicy dziekanów ds. jakości kształcenia,
 - 5) przedstawiciele jednostek międzywydziałowych,
 - 6) przedstawiciel doktorantów wskazany przez uczelniany organ Samorządu Doktorantów,
 - 7) przedstawiciel studentów wskazany przez uczelniany organ Samorządu Studentów.
3. Obsługę administracyjną Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia prowadzi Dział Nauczania i Toku Studiów.
4. Do zadań Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia należy koordynacja działań mających na celu ustawiczne doskonalenie i unowocześnianie procesu kształcenia oraz poprawę warunków jego realizacji, a także monitorowanie i doskonalenie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia poprzez:
 - 1) inicjowanie zmian w wewnętrznych aktach prawnych, niezbędnych do zapewniania jakości kształcenia;
 - 2) opracowanie i doskonalenie procedur zapewniania jakości kształcenia w Uczelni;
 - 3) opiniowanie zgodności prowadzonych i projektowanych programów kształcenia, w szczególności efektów kształcenia, z obowiązującym prawem, Misją i Strategią Uczelni oraz oczekiwaniami interesariuszy zewnętrznych;
 - 4) ustalanie zasad podejmowanych działań oraz sposobu wykorzystania tych działań dla poprawy jakości kształcenia;
 - 5) sporządzanie raportów wynikowych na podstawie danych z komisji wydziałowych ds. jakości kształcenia oraz przedstawianie wniosków z ich analiz Rektorowi i Senatowi Uczelni;
 - 6) przedkładanie Rektorowi opinii i wniosków w zakresie spraw związanych z oceną jakości kształcenia, w tym:
 - a) działalności wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia,
 - b) propozycji wydziałów poddania się ocenie jakości kształcenia, realizowanej przez instytucję zewnętrzną,
 - c) wyników oceny przez zewnętrzne instytucje kontrolujące;
 - 7) realizację zadań dotyczących Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia zleconych przez Rektora lub Prorektora ds. Studenckich;

- 8) współpracę z dziekanami wydziałów, kierownikami jednostek międzywydziałowych i ogólnouczelnianych oraz wydziałowymi komisjami ds. jakości kształcenia;
 - 9) współpracę z Senacką Komisją ds. Kształcenia w sprawach dotyczących jakości kształcenia.
5. Szczegółowe zadania Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia na rok akademicki i harmonogram ich wykonania są ustalane na pierwszym zebraniu Rady. Zadania mogą być rozszerzane w miarę potrzeb w trakcie roku akademickiego.
 6. Posiedzenia Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia odbywają się w terminie ustalonym przez Przewodniczącego i są protokołowane.
 7. Rada podejmuje decyzje w drodze głosowania, większością głosów przy obecności co najmniej połowy liczby członków. W przypadku, gdy decyzja nie może być podjęta ze względu na równą liczbę głosów, rozstrzygający jest głos Przewodniczącego.

§ 11.

1. Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia powoływany jest zarządzeniem Rektora.
2. Do zadań Pełnomocnika należy w szczególności:
 - 1) bieżące nadzorowanie funkcjonowania systemu oceny jakości kształcenia;
 - 2) koordynowanie prac i współdziałanie z jednostkami Uczelni w zakresie działań związanych z zapewnianiem jakości kształcenia, w tym w zakresie:
 - a) akredytacji wewnętrznej i zewnętrznej,
 - b) ankietyzacji,
 - c) hospitacji;
 - 3) monitoring programów kształcenia, w tym: zgodności programów kształcenia z obowiązującymi aktami prawnymi oraz prawidłowości sformułowań i kompletności opisów efektów kształcenia przedkładanych Senatowi Uczelni;
 - 4) przygotowanie corocznego raportu z oceny funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

§ 12.

1. Wydziałowa komisja ds. jakości kształcenia powstaje i funkcjonuje w oparciu o uchwałę rady wydziału.
2. W skład komisji wchodzi:
 - 1) prodziekan ds. studenckich – przewodniczący komisji,
 - 2) pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia,

- 3) przedstawiciele instytutów, katedr i/lub zakładów wskazani przez kierowników poszczególnych jednostek,
 - 4) przedstawiciel doktorantów wskazany przez wydziałowy organ Samorządu Doktorantów, jeżeli w jednostce prowadzone są studia doktoranckie,
 - 5) przedstawiciel studentów wskazany przez wydziałowy organ Samorządu Studentów,
 - 6) przedstawiciel (przedstawiciele) pracodawców lub organizacji zawodowych.
3. Rada wydziału może powołać dodatkowo zespoły zadaniowe wspomagające pracę wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia, ze wskazaniem ich zadań i kompetencji.
4. Zespoły zadaniowe mogą być powołane także przez kierowników jednostek międzywydziałowych.
5. Do zakresu działania wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia należy:
- 1) współuczestniczenie w tworzeniu i doskonaleniu Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia;
 - 2) opiniowanie nowo projektowanych programów kształcenia;
 - 3) opiniowanie zmian w monitorowanych programach kształcenia;
 - 4) opiniowanie merytoryczne obsady kadrowej poszczególnych kierunków studiów;
 - 5) przedkładanie dziekanowi opinii i wniosków na podstawie analizy:
 - a) opinii pracodawców (z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), uzyskanych na podstawie informacji z rynku pracy,
 - b) opinii absolwentów o przydatności nabytych, jak i brakujących elementów z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w danym programie kształcenia, uzyskanych na podstawie przeprowadzanych ankiet;
 - 6) analiza wyników ankiet studenckich dotyczących oceny działalności dydaktycznej nauczycieli akademickich realizujących zajęcia w danym semestrze oraz oceny prowadzonych przedmiotów;
 - 7) ocena stosowanych metod weryfikacji procesu kształcenia;
 - 8) ocena programów kształcenia pod kątem całkowitego nakładu pracy studenta oraz osiągnięcia założonych efektów kształcenia;
 - 9) ocena prac dyplomowych pod kątem spełnienia wymagań metodycznych i merytorycznych oraz poszanowania praw autorskich;
 - 10) wdrażanie decyzji podjętych przez Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia;
 - 11) inicjowanie działań naprawczych w przypadku niespełniania standardów jakości;

- 12) sporządzanie rocznych raportów z działalności komisji oraz przedstawianie ich dziekanowi i Uczelnianej Radzie ds. Jakości Kształcenia.
6. Posiedzenia wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia odbywają się w terminie ustalonym przez przewodniczącego i są protokołowane.
7. Komisja podejmuje decyzje w drodze głosowania, większością głosów przy obecności co najmniej połowy liczby członków. W przypadku, gdy decyzja nie może być podjęta ze względu na równą liczbę głosów, rozstrzygający jest głos przewodniczącego.

§ 13.

1. Pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia powoływany jest przez dziekana.
2. Do zadań pełnomocnika należy w szczególności:
 - 1) bieżące nadzorowanie funkcjonowania systemu oceny jakości kształcenia w podstawowej jednostce organizacyjnej;
 - 2) podejmowanie działań na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na wydziale;
 - 3) nadzorowanie wdrażania procedur jakości kształcenia na wydziale;
 - 4) przeprowadzanie oceny organizacji procesu dydaktycznego realizowanego na wydziale;
 - 5) koordynowanie prac i współdziałanie z jednostkami organizacyjnymi wydziału oraz Uczelni w zakresie działań związanych z zapewnianiem jakości kształcenia, w tym w zakresie:
 - a) akredytacji wewnętrznej i zewnętrznej,
 - b) ankietyzacji,
 - c) hospitacji;
 - 6) przygotowanie corocznego raportu z oceny funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w wydziale i przedłożenie go wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia oraz Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia.

§ 14.

1. Dla realizacji przyjętych zadań w zakresie zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na poziomie Uczelni i poszczególnych jednostek organizacyjnych wykorzystywane są zróżnicowane narzędzia, w tym: regulaminy, procedury i system ankietyzacji obejmujący studentów, doktorantów i absolwentów oraz inne osoby korzystające z różnych form kształcenia na Uczelni.

2. W celu uzyskania opinii pracodawców na temat prowadzonego procesu kształcenia oraz oczekiwań w zakresie jego efektów mogą być przeprowadzane badania, zarówno na szczeblu uczelnianym, jak i poszczególnych jednostek organizacyjnych.
3. Badania prowadzone są z poszanowaniem zasad etyki i metodologii badań społecznych, zgodnie z przyjętymi procedurami gwarantującymi anonimowość oceniającego, poufność ankiet oraz jawność wyników.

§ 15.

1. Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia powinien być wykorzystywany do:
 - 1) stałego doskonalenia warunków realizacji i jakości procesu dydaktycznego,
 - 2) prowadzenia przejrzystej polityki kadrowej,
 - 3) uruchamiania nowych kierunków kształcenia i monitorowania limitów przyjęć na poszczególne kierunki studiów prowadzone przez Politechnikę Lubelską.
2. Rady wydziałów, przynajmniej raz w roku akademickim, poświęcają jedno ze swoich posiedzeń głównie zagadnieniom doskonalenia jakości kształcenia na wydziałach, wykorzystując w tym zakresie informacje zgromadzone w wyniku stosowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.
3. Na koniec roku akademickiego dziekan, po zasięgnięciu opinii nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego określonego kierunku studiów, przedkłada radzie wydziału ocenę osiągniętych efektów kształcenia, która stanowi podstawę doskonalenia programu kształcenia.
4. Protokół z posiedzenia rady wydziału dotyczącego jakości kształcenia powinien być przekazany Prorektorowi ds. Studenckich do dnia 30 października.

§ 16.

Senat Politechniki Lubelskiej na pierwszym posiedzeniu w roku kalendarzowym dokonuje analizy i oceny funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na podstawie corocznego raportu przygotowanego przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia.

§ 17.

Rektor Politechniki Lubelskiej, uwzględniając postanowienia niniejszej Uchwały, określi w drodze zarządzenia:

- 1) szczegółowe elementy składowe Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia,
- 2) procedury służące zapewnianiu jakości oraz niezbędne dokumenty,
- 3) wzory ankiet oraz zasady i tryb ich przeprowadzania wraz z procedurą opracowywania i udostępniania wyników.

§ 18.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 października 2012 r.

Przewodniczący
Senatu Politechniki Lubelskiej

R e k t o r
Prof. dr hab. inż. Piotr Kacejko

Schemat organizacyjny Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Politechnice Lubelskiej

